

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Leto XXXV.

Celovec, 30. junija 1916.

Št. 26.

Starina v novi izdaji.

Med nemškimi politiki v Avstriji je med vojsko našel glasen odmev klic po zedinjenju; nemške stranke s krščanskimi socialci in nemškimi socialisti demokrati vred naj bi se zedinile v vseh narodnostnih vprašanjih, in cvetoče strankarstvo med liberalnimi Nemci naj bi se popolnoma odpravilo. Ta klic je našel svoj odmev tudi med Čehi, in zdi se, da med temi z večjim uspehom. Tudi med Slovenci je ta klic sprožil misel po zedinjenju v narodnostnih vprašanjih; prišlo je pa samo do par izjav v listih, ki smo jih z zadovoljnostjo zabeležili. Do praktičnih pogajanj in sklepov, če smo prav informirani, ni prišlo, čeravno so bile vse tozadevne izjave ugodne in razveseljive. Toda kar še ni, se še lahko zgodi. Pri nas je politično delovanje in življenje stopilo itak popolnoma v ozadje in čaka oranja po vojski. Političnega premirja menda noben narod v Avstriji ne natančneje držal kakor Slovenci. In v vojski se je naš narod naravnost sijajno izkazal. Vse delovanje naše je združeno le za srečno zmago. Priznanja zato še nismo želi, pa tudi to po vojski ne bo izostalo, ko pride veliki obračun za vse, za narodnosti, pa tudi za tiste, ki so ta čas imeli krmilo v rokah.

Drugače kakor pri nas je med Nemci. V časopisu in v dejanju politika ni počivala, čeravno je med vojsko dobila čisto drugo obliko kakor pred vojsko. Kdor je prebiral brezštevilno brošur in zasledoval gibanje nemških politikov, bo priznal celo, da je bilo to politično gibanje celo prav živahno. Vendar pa zaželjenega uspeha ni imelo. Edinstvo med nemškimi voditelji, smemo reči, se je razbilo. Razdeljeni so takorekoč v štiri večje stranke, nemške radikalce, krščanske socialce, socialdemokrate in nemško delavno stranko, najnovejšo in zaenkrat še najmanjšo stranko, ki ji pripada izmed poslancev le 21 oseb, izmed koroških poslancev dr. Steinwender, Dobernig in Nagele.

Nemška delavna stranka je objavila svoj program v „Tagespost“, v katerem se peča z vprašanjem, kdo da naj poplača po vojski vojne dolgove. Večji državni dohodki iz davkov, pri-

stojbin, monopolov in državnih obratov širših mas in srednjega stanu ne smejo preveč obtežiti, ampak je treba spraviti v službo države velikanska premoženja, velekapital v veliko večji meri kakor dosedaj.

Na prvi pogled se vidi, da je v tem programu dr. Steinwenderjeva duša. Dr. Steinwender je v nekem nemškem listu vabil tudi radikalce in agrarce. Pravi, da so radikalci ohranili le še nacionalni radikalizem proti nenemškim narodnostim, pa tudi ta ne bo potreben, ker bo nad narodnostno mislijo očitno zmagala državna misel; agrarcem pa, pravi, da itak ne bo ničesar ostalo, ker je sedaj itak vse agrarno v tem smislu, da je treba pospeševati poljedelsko pridelovanje in se mora kmečki stan ohraniti. Seveda tako stvar sicer ni, kakor jo je hotel pokazati dr. Steinwender s temi besedami, nekoliko resnice je pa le v njih.

Obenem pa dr. Steinwender imenuje novo stranko stranko finančnega reda ter gospodarskega in socialnega napredka. „Nova je le ena zahteva,“ povdarja Steinwender, „pač odločilna, ki bo prinesla stranki tisoče nasprotnikov, zato pa milijone pristašev, to je zahteva, da se gospodarsko in politično življenje oprosti premoči finančnega kapitala.“ S tem je stranka postala tudi bojna stranka.

Ta stranka je imela 21. junija tudi že svoj shod v Gleisdorfu na vzhodnem Štajerskem, dočim agitirata radikalca Wolf in Pacher v severnem delu Štajerske, po južnoštajerskih mestih z nemško večino pa zastopniki nemškega Volksrata. Delavna stranka je torej v nekem nasprotju z nemškimi radikalci; toda povsem napačno bi bilo mnenje, da nemška delavna stranka v narodnostnih vprašanjih ne bo postopala radikalno. Zmernost v narodnostnih vprašanjih bi pač prisodili dr. Steinwenderju, nikakor pa ne Dobernigu, Markhlu ali dr. Hoffmannu von Wellenhof.

Med krščanskimi socialci z ozirom na novo stranko niso edini. „Tagespost“ pravi, da jo napadajo „klerikalni listi“; „Kärntner Tagblatt“ na pr. je za stranko zelo zavzet in pričakuje od nje odpravo radikalizma.

Nam se dozdeva, da se iz vsega tega gibanja ne bo izcimilo ničesar novega, ampak bo stranka stara posoda v novi, za čas po vojski bolj primerni in rabljivi obliki, razen če se po vojski prikaže stranki kaka nova politična zvezda, ki bi z dr. Steinwenderjevim dalekovidnim gospodarskim naziranjem združila ravnotako dalekovidno naziranje v narodnostnih vprašanjih, zares odpravila narodnostni radikalizem in se postavila na zmerno narodnostno stališče, kakor bi bilo v prid državi in bi to nudilo drugim narodnostim roko v sporazum in spravo. Toda take osebe dosedaj v tej stranki žal še nismo opazili.

Položaj na ruski fronti.

Položaj je sledeč: V Bukovini so Rusi napredovali, v središču niso napredovali in v Voliniji se umikajo. Kljub velikanskim silam in žrtvam na ljudeh ruska ofenziva tiči. Rusi še nikdar prej niso poslali v boj tako velikih armad kakor sedaj. Tudi število topov so pomnožili, zlasti težko artiljerijo, pri kateri se nahajajo tudi japonski 32 cm topovi. Imajo ameriško in japonsko municijo. Artiljerijske napade pripravljajo s sodelovanjem francoskih oficirjev. Iz nekega ruskega poročila je posneti, da ovira gibanje ruske artiljerije slabo vreme. To se potrjuje iz vojnega časnikarskega stana. Tako so letalci opazovali ruske baterije ob Stiru, ki so obtičale, in jih sovražnik kljub vsem naporom ni mogel spraviti naprej. Precejšnja vloga igra pri tej ofenzivi zopet ruska konjenica. Ker Rusi napadajo v globokih vrstah, v 16 in 17 vrstah in streljajo na svojo infanterijo, če se umika, s strojnimi puškami, imajo velikanse izgube. Po ruskih poročilih sodijo, da imajo Rusi v tej ofenzivi 400.000 mož izgub.

V Bukovini so naše čete med Kimpolungom in Jakobinjem zavzele nove postojanke. Višine južno od kraja Berhomet so naši izpraznili, ne da bi sovražnik kaj na to vplival.

Na gališki fronti navadno artiljerijsko delovanje, severno-zapadno od Tarnopola tudi boji z metalci min in ročnimi granatami.

Južno-vzhodno od Borestečka so naši odbili več sovražnih napadov. Pri kraju Halatin Gornji

Podlistek.

Dragumin.

(Povest, češki spisal I. L. Hrdina. Posl. Podravski.)

(Dalje.)

III.

Bilo je še dolgo pred svitom, toda temena skalnatega gorovja so bila že pokrita z zarjo rudaste solne krogle; bilo je še dolgo do jutra, toda na opazovalni straži se je ozvalo v našem taboru znamenje. Trikrat se je ponovilo znamenje, toda nihče ga ni preslišal. Črez trenutek smo bili pripravljene in čakali daljšega povelja. Na planoti, ki se vleče proti Jalom Polanki, so se prikazale čete vstašev ter korakale proti jugu, kakor bi bile namenjene k vasi Trebezinji; dalo se je pričakovati, da v ondotnem praznem bukovem gozdu krenejo drugam, nas obkoli in razpno verigo med Mostarom in našo postojanko, da bi pretrgali zvezo, ali vsaj vojsko vznemirili. S tem ne izgubé ničesar, ako pošljejo iz gor v kolone vojske nekaj strelav ali prekotajo nekoliko skal, ki potem odtrgajo še drugo kamenje in ga kotajo navzdol — ti pa jih pojdi proganjat.

Dve stotniji vojakov sta krenili v smeri proti Mostaru, hoteč preprečiti načrt sovražnika, pol stotnije pa je služilo za stransko in zadnjo stražo. Hodil sem poleg Dragumina in z drugimi na levem krilu. Po nekem dve uri trajajočem previdnem „maršu“ smo se razstavili po vznožju visokega rebra. Apneno skalovje, kakor bi ga bil kdo obtesal, nas je zakrivalo pred krogli raz gorovja

in lavinami kamenja. Stotnik K. je dal povelja, oddal poveljništvo nadporočniku in sam s petimi vojaki šel nekoliko više, kjer je bil zakrit od skale in grmičja pred dogledom vstašev.

„Tukaj gotovo prekorajajo jarek,“ je rekel pred odhodom; „pazite na mojo desnico, na beli robec, s katerim hočem dajati potrebna znamenja. Toda ne streljajte poprej, dokler ne dospem nazaj.“

Dolgo ni bilo treba čakati. Najpoprej dva potem štirje in neprestano v večjem številu ter v manjši oddaljenosti so se pojavljala krdela. Ko so se skrila za skalami, pojavila so se znovič, da so bila prednja komaj odaljena za strel. Pričakovali smo znamenja. Še ne. Sedaj — pozor! Strel je zagromel po dolini, zopet drugi, čakali smo odgovora, toda čuli so se samo urni koraki, hrup, kakor bi se kotalilo skalovje. Ko se je dvignil dim, prikazale so se med skalovjem razprašene postave. „Streljati posamezno!“ Sleherni je priložil k licu puško in meril. Dragumin je klečal poleg mene.

Ko je bilo dano znamenje: „nehati streljati!“ je priletel stotnik navzdol in dejal: „Vendar smo jim to preprečili in ne bil bi jih spustil tako po ceni, toda moralo jih je biti več, nego smo videli. Zavohali so moje skrivališče, le poglejte, vojaki!“ Po teh besedah nam je pokazal svojo prestreljeno kučmo. Imel je v njej dve luknji. Ko bi bil strel došel za dva palca nižje, bilo bi izpadlo žalostno.

„Vstaši so zbežali proti jugu, toda ta strel je došel od zapadne strani,“ je rekel stotnik.

Zamogel je dospeti tudi od vzhodne strani, kjer smo imeli mi svoje ležišče, toda na to nihče ni pomislil.

IV.

V Mostar so dospeli novi oddelki vojske in zasedli mesta dosedanje posadke, ki je bila obenem odpravljena na pohod proti Nevesinji. Po njihovem prihodu bi imel naš polk nastopiti pot proti Gacki; tu pa so bila razpostavljena krdela, ki bi imela kreniti v gorovje proti severu, kjer so imeli vstaši svoj glavni stan (jedro). Dne šestega junija je dospela vojska iz Mostara in v Nevesinji smo komaj mi imeli dovolj prostora. Mnogokrat smo morali korakati samo posamezno drug za drugim po krivoljastih stezah, na vrhove gorâ smo plezali celo po vseh štirih, in raz gorovja smo se spuščali navzdol samo s pomočjo bajonetov, nasajenih na puške, ki so nas branili, da se nismo skotalili navzdol. Šli smo že kaki dve, tri ure in prehodili po zračni daljavi komaj kake pol ure poti. Najhujše je bilo na Polanski višini, kjer so štrlele kvišku od vetra oglojene skale, pokrite z drobnim, ostrim kamenjem in obraščene z dolgo, bodečo ostrogo. Že je bil skrajni čas, da je napočil čas počitka. Znoj nas je zalival v prou, solnce je pripekalo skalovje, toda zrak je bil težak kakor svinec. Na severni cesti je bil pohod vesel, toda na teh krivoljastih stezah v tem hercegovinskem gorovju je bil marš podoben hoji na Golgato.

Predno zaide solnce, so bila poiskana ugodna mesta za prenočišče. Dospeli smo na visoko planino, pokrito z redko, suho travo. Razpeli smo šotore, odstranili suho travo, da se ne bi vnela in razstavili številne straže, po dva možka na eni, da smo bili dobro zavarovani. Ko bi nam

so bile višine severno od Lipe zavzete v naskoku. Sovražnik je imel tu hude izgube na mrtvih. Na višinah severno od Kutny so bili ruski napadi z velikimi izgubami za sovražnika odbiti. Zapadno od Torčina so vdrle naše čete v sovražno postojanko in so odbile več srditih sovražnih napadov. Zapadno od Sokula so nemške čete v naskoku zavzele prvo sovražno postojanko v širokosti kake tri kilometre in so ljute protinapade odbile. Linsingenova armada je od 16. jun. ujela 61 oficirjev, 11.097 mož in zaplenila dva topova ter 54 strojnih pušk.

Rusko uradno poročilo.

Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: Dne 22. junija: Pri Gruzijatu je napadal sovražnik v gostih vrstah, toda bil je razpršen, in je pustil na bojišču veliko mrtvih in ranjenih. — Zahodno od Sokula ob Stiru je bil s protinapadom odbit nemški napad. Ujeli smo okrog 600 mož in uplenili nekaj strojnih pušk. Na tistem ozemlju je težka sovražna artiljerija hudo streljala iz smeri pri Mylsku, 8 km zahodno od Sokula. Pri krajih Rajmiosto ob reki Stohod in južno-zahodno od Svidnika se nadaljujejo skrajno srditi boji. Ujeli smo 4 nemške častnike in 214 mož. To majhno število ujetih spričuje, da naše čete ne prizanašajo Nemcem, ker streljajo z razstrelilnimi krogli. V Galiciji ob Strypi zahodno od Hajvoronke so naše čete zavzele dele sovražnih jarkov. Naše najskrajnejše levo krilo prodira. Zavzeto je mesto Radave, 37 km južno od Černovic. Zasledujoč sovražnika smo ujeli 22 častnikov in 1000 mož, uplenili tri strojne puške in 27 zabojev municije za strojne puške.

Dne 23. junija. Na raznih odsekih fronte južno od Rige so poizkusili Nemci po artiljerijski pripravi napad, pa niso imeli uspeha. Včeraj so vrgli sovražni letalci kakih 40 bomb na kolo-dvorske naprave pri Molodečnu. Na večer 21. t. m. so se na ozemlju pri Logisinu in ob Oginskem kanalu razvili boji, ki so še včeraj zvečer trajali. Od obeh strani so se poizkusili, prekoračiti kanal po jezovih stezah, ponesrečili. Pri bojih sta bila hrabri general Siegelmann in in polkovnik Berghenstrole ranjena. Zadnji je podlegel ranam.

Na celi fronti armad generala Brusilova krajevni boji na starih bojiščih in na novih krajih, zlasti pri Radzivilovu. Sovražnik se nadalje ojačuje s četami s francoske in italijanske fronte. V Bukovini napredujejo naši napadi. Zasedli smo Gurahumoro, Stražo in Vižnico pri Kutju. Pri zasledovanju v Karpate se umikajočega sovražnika smo ujeli kakih 300 mož.

Francosko bojišče.

V bojih za Verdun so Nemci imeli zopet lep uspeh. 10. bavarski pešpolk je po uspešni artiljerijski pripravi zavzel oklopno utrdbo Thiaumont, za katero so se nekaj časa borili z menjajočo srečo; nato so iste čete zavzele večji del vasi Fleury in pridobile tudi na ozemlju južno od utrdbe Vaux. Francozi so napravljali besne protinapade, da bi izgubljene postojanke dobili nazaj, pa so bili ob najhujših krvavih izgubah zanje odbiti. Ta uspeh je Francoze precej potrl. „Temps“ piše: „Nemci so na desnem bregu reke Maas na-

zavratno zginil kak vojak, pa še ostane drugi, ki dá znamenje. Tam spodaj v dolini, kjer se je nahajala zelena goščava, kjer je žuborel s šumom gorski potok, bilo bi prijetnejše počivati, toda tukaj je bilo varnejše. Za stražnike so bili odbrani najboljši vojaki. Tudi Dragumin je bil med njimi. Odšel je z vojakom Pribilom na stražo v globok jarek na desni strani.

Vlegli smo se v taboru na trdo ležišče. Noč je bila tiha, brez megle, toda tudi brez meseca, samo morje zvezd je slabo razlivalo zarjo po obnebu. Po rebu je žuborel enakomerno potok, a tam v tem skalovju, kjer je stal Dragumin na straži, sta skovikali dve sovi, prepirajoči se nemara za plen ali za skrivališče. Grozni glasovi. Kako da Dragumin ne vstrelji med nju!

Obrnil sem se in kmalu zaspal.

Kako dolgo sem spal, tega ne vem, toda dolgo to ni trajalo, ker me je prebudil grozen trušč. Noč je bila še zmerom temna, tu pa tam se je zasvetila kaka vojaška leščerba v skrivališču — svarilno znamenje se je oglasilo iz bojne trombe, da je daleč odmevalo po gorovju. Pa zopet in zopet. Grozen dir, krič povelja ropot orožja, tuji glasovi v narečju domobrancev, hrup, podoben podirajočemu se gorovju. Nagonski smo poprijeli za puške in planili iz tabora. Kam se naj obrnemo? Ondi-le se zbirajo vojaki. Kaj se je zgodilo?

„Tabor je napaden — nastavite bodala na puške in urno naprej!“

In major, mahajoč s sabljo kakor znorel, se je rinil med goste vrste vstašev. (Konec prihodnjih.)

padli našo glavno obrambno črto. Bitka traja z nezmanjšano besnostjo naprej. Topovski boj niti za trenotek ne počiva; vsi Nemci so planili, da zavzamejo Verdun, in z obžalovanjem moramo pribiti, da se na drugih delih fronte od naše strani ničesar ne zgodi.

Italijansko bojišče.

Italijani nadaljujejo svoje napade, pa njihovi sunki nikdar niso tako silni, da bi dosegli kdaj kak večji uspeh. Po najhujšem obstreljevanju so na koroški fronti začeli napadati naše postojanke na Lahnerjevem prelazu in malem Palu. Bili so odbiti. Na primorski fronti so živahno obstreljevali naše postojanke med morjem in Sabotinom. Vzhodno od Pulača so se vršili boji z ročnimi granatami. V Dolomitih je obnemogel sovražni napad na našo postojanko pri Ruffredo v našem navzkrižnem ognju. Med Brento in Adižo ni bilo veliko bojev. Da si zavarujemo popolno prostost, je bila naša fronta v napadalnem ozemlju med Brento in Adižo mestoma skrajšana. To se je zgodilo neopaženo, nemoteno in brez izgub. — V Dolomitih, na koroški in primorski fronti se topovski boji nadaljujejo.

izberno se je obneslo na vojake v vojski in
oploh na vsakoga kot najboljšo

bol oblažajoče mazanje

pri revmatizmu, reumatizmu, gripu, infuznem,
puzni, vnetni in bolesti v kosteh

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. opisati
ompati.

Nadomestilo **Sidro-Pain-Expeller.**

Stokholmska lekarna. — 68, 174, 8.

Dobiva se v lekarnah ali direktno
v Dr. Richter-ja lekarni „Pri statem levu“,
Praga, I., Elizabetna cesta 6.

Dnevno raspesiljanje.

Ameriki grozi vojska.

Med Mehiko in Združenimi državami so postali odnošaji zopet bolj napeti. Novijorski zastopnik Wolffovega urada brzojavlja: Tukaj se napoveduje, da bi iz nemških naseljencev v St. Louis sestavljeni polk takoj vpoklicali v službo na meji Mehike, če bi bilo to treba. Pravijo, da hočejo Nemci ovreči vtis, da ne bi bili pripravljeni, pomagati Združenim državam, kakor hitro bi jih poklicala vojaška služba.

50 milijonov dolarjev za mobilizacijo.

Ženeva. „Herald“ poroča iz Newyorka: Od kongresa bodo zahtevali 50 milijonov dolarjev za mobilizacijo proti Mehiki.

Berolin. Po poročilu „Newyork Herald“ je Carranza odredil splošno mobilizacijo v Ameriki.

Rotterdam. Odpotovanje v Mehiki naseljenih Amerikancev se pripravlja pod varstvom britskih (angleških) konzulov. Drugi tujci niso v nevarnosti. Angleška se zoperstavlja blokadi Mehike, ker da bi preveč škodovala gospodarskim interesom prebivalstva, v resnici pa iz strahu, da ne bi Carranza na blokado odgovoril s prepovedjo izvoza, ki bi lahko postala Angleški zelo neprijetna.

Ultimat Mehiki.

Washington, 26. junija. (K. u.) Po pogovoru med predsednikom Wilsonom in državnim tajnikom Lansingom, ki se je vršil 25. t. m., je bila na Mehiko odposlana nota, v kateri se zahteva, da se pri Carrazalu ujeti ameriški jezdec takoj izpuste, in se glasi, da Združene države zahtevajo hitro izjavo Mehike o tem, kakšno pot da hoče v bodoče iti. Nadalje se pravi v noti, da morejo Združene države povelje na mehikanske vojake, zabraniti Amerikancem prodiranje v kaki drugi smeri kakor samo proti severu, kot formalno priznanje načelnega sovražnega zadržanja proti ameriškimi četami v Mehiki.

Boji.

Amsterdam, 26. junija. Vsako posredovanje pride morda že prepozno. Ko so se pri Carrazalu vojskovodje botali, je bil del Pershingove armade in dva oddelka konjenice od Mehikancev izdajalsko napadena, ter vsi razen sedem mož pobiti.

Berolin, 26. junija. „Newyork Herald“ poroča: V sredo in četrtek se je v severnomehikanskem mestu Chihuahua vršil velik boj med Mehikanci in četami Unije. Boj je bil zelo besen, obe stranki ste imeli hude izgube.

Grška se je vdala.

Blokada čveterozveze je imela na Grškem uspeh, ker je Grški pretil naravnost glad. Zato je kralj sprejel vse zahteve čveterozveze, nakar je bila blokada omiljena, vendar pa ni še popolnoma odpravljena. Po poročilu francoske „Agence Havas“ iz Aten je novi grški ministrski predsednik Zaimis obiskal francosko poslanstvo, kjer so bili zbrani poslani čveterozveznih držav pri posvetovanju. Zaimis je podal v imenu kralja izjavo, da sprejme Grška vse zahteve čveterozveze. Te zahteve so: Splošno razoroženje grške armade, razpust grške zbornice in takojšnji razpis novih volitev ter izmenjava policijskih uradnikov z uradniki, ki bi delovali sporazumno s čveterozvezo. Venizelos je začutil v sebi zopet politično kri. Izrazil se je, da je s postopanjem čveterozveze zadovoljen in da bo pri prihodnjih volitvah zopet kandidiral in sicer v — Atenah. Sedanji ministrski predsednik Zaimis je bil sledil Venizelu po njegovem padcu in je odnekaj pristaš nevtralitete.

Generalni polkovnik pl. Moltke †.

Berolin. (Kor. ur.) Cesar Viljem je poslal vdovi umrlega generalnega polkovnika pl. Moltke sledeče pismo: Ravnokar sem dobil pretresljivo poročilo o nenadni smrti vašega soproga. Nimam besed, da bi popolnoma izrazil svoja čustva. Globoko ginjen se spominjam njegove obolevnosti v začetku te vojske, katerere sijajna priprava je bila vsebina njegovega neumornega delovanja kot načelnik generalnega štaba armade. Domovina njegovih velikih zaslug ne bo pozabila. Dokler bom živ, bom v hvaležnem spominu ohranil, kar je bil ta ravni, modri mož z zlatim značajem in z gorkim, zvestim srcem zame in armado. V odkritosrčni žalosti izrekam vam in vašim otrokom svojo prisrčno sožalje. Vem, da sem z njim izgubil pravega prijatelja.

Viljem I. R.

General Castelnau o Angležih.

Curich. Neka tukajšnja časnikarska agentura objavlja vsebino pogovorov, ki jih je imel neki iz Francoske v Švico došli ugledni politik z imenitnimi francoskimi generali, med drugimi z generalom Castelnauom. General je rekel: „Da bi mogli prodreti zapadno fronto, bi morali žrtvovati 500.000 mož. Tako velike rezerve Francoska nima, ima le toliko moči, da drži Verdun in nadomestuje normalne izgube v armadi. Francoska je zahtevala to polovico milijona vojakov od Angležev in Rusov. Angleži pa očitno hočejo premagati Nemčijo z dolgotrajno vojsko, z utrujenjem in ne s potrebnimi velikimi žrtvami; menijo, da bi angleška javnost teh žrtev ne odobraval. Angleži se omejujejo na vojsko na istem mestu na Francoskem, da dobimo svoje čete na razpolago za aktivno obrambo Verduna. Angleški vojaki, je sodil general, so vrli, so izborni, mirni, hrabri možje športa, ki jih vodi malo pripravljeni oficirski kor. General je tukaj pripomnil z nekako ironijo, da hočejo imeti angleški vojaki pač svoje pavze za kovanje in nogometne igre, in je naravnost rekel: Da imajo angleški vojaki nagnenje, bitko ob petih prekiniti in zahtevati svoj čaj. Kar se tiče Rusije, je dosedaj poslala na Francosko 60.000 mož, ki jih bodo postavili na chalonski fronti med Verdunom in angleškimi črtami. Pogajajo da se zato, da bi Rusija odposlala velike bojne sile. Dejstvo, da je Rusija kljub velikim neuspehom lanskega leta postavila še večjo in bolje oboroženo armado, da je zaupanje Francoske v ruskega narodnega duha močno dvignilo. General je končal: Francozi menijo, da se razen njih Rusi najnesebičneje bojujejo. Francoski narod

izraža to vero v Ruse, kljub temu da Angleži podarjajo, da vsa Francoska 12.000 Rusom v Marseille obrača več pozornosti kakor milijonu Angležev.

Fellerjeve želodec krepče, lagodno odvajalne rabarbarske kroglice z zn.

„ELSA-KROGLICE“

odpravijo zapeko.

6 škatljic franko 4 K 40 h. Lekarar E.V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 67 (Hrvaško). Čez 100.000 zahvalnih pisem.

General Brusilov.

Generala Brusilova, vrhovnega poveljnika ruskih armad v Voliniji, v Galiciji in v Besarabiji, opisuje berlinski list „Berliner Tageblatt“ sledeče:

General Brusilov je srednje velikosti, okrogne kretanja in nosi dolgo sivo brado. Na obrazu se mu bere strogost in bistroumnost. Ne občuje razen službeno z nobenim človekom. Nasprotno je pa bil njegov prednik in poveljnik v Galiciji, Radko Dimitrijevič, zelo vljuden mož. Zahajal je prav rad v kavarne. A tudi z meščanskim prebivalstvom se je kaj rad razgovarjal. Na opravičene pritožbe nevojaškega prebivalstva se je oziral in s kratkim poveljem odpravil marsikatero krivico. General Brusilov se pa le redkokdaj prikaže med nevojaško prebivalstvo, le v mestu Jaslo se je nekolikokrat sprehajal zvečer po mestnih ulicah. Na častnike in vojaštvo izdaja kratka, toda jedrnata povelja. Napram častnikom je strog in pravičen ter neprizanesljiv. V občevanju z vojaki-prostaki je ljubeznjiv. S strogimi odredbami je znal zabraniti prestopke, tatvine in ropanja vojakov, zlasti kozaških polkov. Težke poraze v lanskem poletju je znal spretno pripisati posledicam prednika Radko Dimitrijeviča. Kljub porazom se je znal obdržati na krmilu, kar se ima zahvaliti velikemu knezu Nikolaju Nikolajeviču, ki ga je vselej prav krepko zagovarjal pri carju. Tudi potem, ko je bil Nikolajevič odpoklican na kavkaško fronto, je ostal general Brusilov v carjevi milosti. Car Nikolaj ga je kar zaporedoma odlikoval s tem, da mu je poveril razna višja poveljstva. Ko je car imenoval generala Everta za poveljnika severne ruske fronte in generala Ivanova za poveljnika južne ruske fronte, je bilo poverjeno generalu Brusilovu vodstvo ruskega središča. Ko je pozneje bil odstavljen general Ruski in na njegovo mesto imenovan general Evert za vrhovnega poveljnika vseh ruskih armad, je ostal Brusilov poveljnik ruskega središča. Po ponesrečeni bitki v začetku letošnjega leta je bil odstavljen general Ivanov in na njegovo mesto je bil imenovan general Brusilov za vrhovnega poveljnika vseh ruskih armad od Kolkija do romunske meje. Postal je vrhovni poveljnik treh armad in sicer armade generala Šerbačeva na ozemlju pri Lucku, generala Saharova pri Tarnopolu in generala Lešickija v Besarabiji. S temi tremi armadami je začel dne 2. junija t. l. z velikansko ofenzivo, ki mu pa do sedaj ni prinesla povsem zaželjenega uspeha.

Raznoterosti iz vojne.

Oficirske izgube pri Italijanih.

Dunaj. Politična korespondenca poroča: Iz neke zasebne statistike o izgubah na oficirjih v italijanski armadi se posnema, da so do 15. junija znašale 3354 na mrtvih, med njimi 6 generalov, 186 drugih štabnih oficirjev, 618 stotnikov in pripadnikov armade v istem činu ter 2544 nižjih oficirjev. Ta statistika je sedaj še bolj nepopolna kakor prej, ker so bila vojaška naznanila o smrti v redakcijskem delu listov dozdevno vsled kakega namigljajava od cenzurne oblasti omejena.

Gibanje Bolgarov.

Lugano. „Secolov“ dopisnik v Solunu poroča o velikih premikanjih bolgarskih čet ob grški meji. Pravijo, da se bo pri Bitolju zbralo 60.000 Bolgarov. Po napoluradnih poročilih korakajo Bolgari proti tesni pri Demirhissarju.

Dve eksploziji v laškem glavnem stanu.

Lugano. Po nekem brzovjavu „Gazette di Venezia“ so se dogodile v Padovi v glavnem stanu kralja Viktorja Emanuela dve skrivnostni eksploziji. Več oseb je bilo ranjenih.

O ruski ofenzivi.

Amsterdam, 24. junija. Petrogradski poročevalec lista „Times“ je prejel od ruske generalitete sledeč opis sedanjega vojaškega položaja: Nemški protinapadi na levem krilu Brusilove armade so velepomembni. Njihov namen je zaenkrat zavarovati Kovel in Vladimir—Volinski. Njihov sunek se je izvršil predvsem od Vladimir—Volinskega na cesti v Luck. Leve nemške napadalne skupine so bile vstavljene pri vasi Vorochin, ki leži 22 milj vzhodno od Vladimirja—Volinskega. Z desnim krilom se borimo pri Rogovičah.

Bazel, 24. junija. Od Brusilove armade se poroča, da je slabo vreme zakasnilo dovoz artiljerijske municije. Topovska rezerva pa da je na licu mesta in bodo boji v kratkem z nezmanjšano ljutostjo zopet oživel.

Potopljene laške ladje v Sredozemskem morju.

Madrid, 25. junija. (K. u.) Iz Barcelone se se javlja: Čolni so pripeljali posadko torpedirane italijanske ladje „Chichara“. Rešenci so pripovedovali, da so torpedirali podvodni čolni več ladij. Listi objavljajo iz Barcelone brzovjavo, da sta pripeljala v soboto zjutraj dva čolna posadko po podvodnem čolnu potopljene italijanske jadrnice „Saturnio-Fanni“. Drugi čolni so pripeljali kapitana in 18 mornarjev po podvodnem čolnu potopljene italijanske jadrnice „San Francisco“. V Vinaroz se je pripeljala posadka italijanskega parnika „Giuseppina“, katerega je potopil podvodni čoln.

Vabilo na naročbo.

Vse cenjene naročnike prosimo, da nam ostanejo zvesti tudi v drugi polovici leta 1916. Koroški Slovenci, vzemite se za svoje glasilo kar najbolj mogoče.

Z naročnino zaostale naročnike vljudno prosimo, da storijo svojo dolžnost brez odlašanja. List nas stane mnogo denarja in se morajo stroški zanj redno plačevati.

Prijazno opozorimo, da je treba naročnino plačati **vnaprej**. Prosimo, da se pri vplačilih zapiše na položnico ali nakaznico tudi tista številka, ki je tiskana v zgornjem desnem kotu naslovne pasice, da vemo, za katerega naročnika je namenjena poslana naročnina. Ta številka nam pri vknjiženju poslanega denarja delo zelo olajša ter izključi vsako pomoto.

Kdor list nanovo naroči, naj posebno zapiše, da je **nov** naročnik.

Uredništvo in upravnništvo „Mira“.

Dnevne vesti.

Trg nadvojvode Friderika in cesta nadvojvode Evgena. Nadvojvoda Friderik je privolil, da se Seneni trg v Celovcu prekrsti v Trg nadvojvode Friderika. Tudi nadvojvoda Evgen je sprejel namenjeno mu počeščenje, prosil pa je, naj se ne prekrsti Benediktinski trg, „ker si je starodavni in častivredni benediktinski red pridobil velike zasluge in je torej Benediktinski trg zgodovinskega pomena.“ Zato je celovski občinski svet sklenil prekrstiti Šolsko ulico v Cesto nadvojvode Evgena.

Imenovanje. Poštni svetnik pri poštne in brzovjavnem ravnateljstvu v Celovcu gosp. Karol Seitner je imenovan za višjega poštne svetnika pri ravnateljstvu v Trstu. Z njegovim odhodom izgube cerkveni pevski krogi v Celovcu v njegovi gospe soprogi odlično pevsko moč, ki je ne bo lahko nadomestiti.

50 letnico mašništva je obhajal v stolni cerkvi sv. Petra in Pavla v nedeljo, dne 25. junija mil. g. stolni dekan Ferdinand Wappis. Ob navzočnosti prevzvišenega gospoda kneza in škofa dr. Hefterja in mnogoštevilnih vernikov iz vseh slojev je imel gospod jubilar ob 10. uri pontifikalno sv. mašo. Pridigoval je g. o. Pohl S. J. in sicer o vzvišenosti duhovskega poklica. Gospod jubilar je bil rojen 15. oktobra 1839 v Breznici,

župnija St. Peter im Holz in je študiral v Solnogradu. Po dovršenih gimnazijskih študijah je vstopil v celovško bogoslovnico, kjer je bil dne 30. junija 1866 posvečen v mašnika. Kot kaplan je služboval v Kotarčah, potem v Volšperku, kjer je deloval od l. 1868. do 1878., zadnji dve leti kot provizor. Še sedaj se ga tam starejši ljudje kaj radi spominjajo. Pozneje je bil štiri leta kaplan pri župni cerkvi sv. Ilja v Celovcu. L. 1882. je postal župnik v Paternionu. Kot mestni župnik pri Sv. Ilju je deloval od 1. okt. 1891 do 1. julija 1895. Dne 8. decembra 1895 je postal ravnatelj v kn. šk. deškem zavodu „Marijanišču“, ki ga je vodil do leta 1906. Za korarja je bil imenovan spomladi l. 1895. L. 1910. je bil imenovan za papeževega hišnega prelata in dne 10. julija 1913 je postal infuliran stolni dekan. Jubilar je v svojem življenju neutrudljivo deloval in je svojo živahnost ohranil do svoje pozne starosti. Želimo mu, da bi na blagoslov svojega dolgoletnega truda gledal še dolgo vrsto le in vžival sadove svojega delovanja.

Imenovanje. Državni in deželni poslanec dr. J. Benkovič je imenovan za nadporočnika-avditorja.

Gospodarska zveza v Ljubljani je imela preteklo leto 70 milijonov kron prometa, kakor je poročal na občnem zboru predsednik dr. Krek. Čisti dobiček je znašal 132.832 K, rezervni zaklad 77.378 K, posebni rezervni zaklad 17.544 K. Dr. Krek je zaključil svoje poročilo z besedami: Pri Gospodarski zvezi danes ni niti ena postavka dvomljiva, vse so trdne. Gospodarska zveza stoji na trdni podlagi in v zdravem, krepkem razvoju.

Nevarno ranjen vojni kurat. Vojni kurat Januš Golec je bil na severnem bojišču nevarno ranjen. Leži v vojaški bolnišnici v Miškolcu. Priporoča se v molitev.

Promocija. Dne 20. junija je bil na praški Karlo-Ferdinandovi univerzi promoviran doktorjem prava c. kr. avskultant ljubljanskega deželnega sodišča g. Josip Bavdek od Sv. Vida nad Cerknico, sedaj v vojaški službi v Celovcu. Čestitamo!

Odlikovanje pri domobrambi. Cesarsko pohvalno priznanje je bilo naznanjeno gg. stotniku Ernestu Zobernigu dpp. 4, majorju Jožefu Jerebu dpp. 4, pri koroškem prostovoljnem strelskem polku, majorju Robertu vitezu pl. Höffernu zu Saalfeld dpp. 4, rez. poročniku Samo Ulčakarju dpp. 4. — Vojaški zaslužni križec 3. razreda z vojno dekoracijo je podeljen poročniku v rez. Maksu Rablu dpp. št. 4.

Umrli je dne 23. junija gospa Antonija Seeland, mati gospe M. Sket, soproge rajnega g. svetnika dr. Jakoba Sket.

Kako se naši vojaki veselijo „Mira.“ Korporeal France Arnejc nam piše: Še moram zopet oglasiti in vam, dragi bralci „Mira“ poslati nebroj pozdravov. „Mir“ dobivamo redno od našega g. župnika. Težko ga vselej pričakujemo, ker nam prinaša novic iz blage domovine. Ni mi mogoče opisati, kako me je razveselil že v Galiciji v bolnišnici. Sedaj me pa obiskuje na meji moje koroške dežele. Dragi „Mir“! Ti si moj najboljši prijatelj. Čeravno smo na tako visokih planinah, vendar prihajaš tako gotovo in si menda navežeš krepčarje, da moreš priklestiti tako visoko gor. Bodi mi zmiraj zvest in pridi zopet, samo ne zavzemi se, ko boš našel sneg. O Binkoštih se je naša gora oblekla v belo sneženo obleko. Nam gre še vedno dobro. Polentar se še za korak ne upa približati, dobro vedoč, da smo dobri čuvaji in mu gre za kožo, če se le zgane. Nikdar ne bo stopal po naših lepih koroških tleh. Upajmo, da bo kmalu dobil plačilo za svojo nezvestobo!

Srčne pozdrave z . . . gorâ pošilja vsem Slovincem, posebno pa Slovenkam pešec Martin Lipusch.

Novo cene za klavno živino. Koroška vnovčevalnica za živino je za nakupovanje klavne živine od 26. junija naprej določila sledeče cene: Voli, izjemna cena 2 K 90 v do 3 K, voli prve vrste 2 K 80 v do 2 K 90 v, druge vrste 2 K 60 v do 2 K 70 v; biki in telice prve vrste 2 K 35 v do 2 K 45 v, druge vrste 2 K 20 v do 2 K 30 v; krave prve vrste 2 K 25 v do 2 K 35 v, druge vrste 2 K do 2 K 20 v; teleta, živa, prve vrste 2 K 20 v do 2 K 60 v, druge vrste 2 K do 2 30 v; teleta, zaklana (v celovski ali beljaški klavnici izčiščena) 3 K 30 v do 3 K 60 v; teleta, zaklana poslana, 3 K do 3 K 40 v; svinje za pečenko, žive, prve vrste 4 K 20 v do 4 K 50 v, druge vrste 3 K 90 v do 4 K 20 v; zaklane, mrzle tehtane 5 K do 5 K 40 v; v celovski ali beljaški klavnici očiščene, zaklane, mrzle tehtane, 5 K 60 v do 5 K 80 v, izjemna cena 6 K; klavne ovce, žive, 1 K 40 v do 1 K 60 v; zaklane, mrzle tehtane, v klavnici očiščene 2 K 40 v do 3 K 20 v; kozlički in jagnjeta po 10 K do 16 K; jelenovo meso kilogram po 1 K 80 v do 2 K; srnino meso 2 K 50 v do 3 K.

Nakaznice za kavo. Izšla je ministrska naredba, ki razglasuje zaporo nad vsemi zalozami kave. Na Dunaju se ustanovi posebna centrala za kavo, ki bo skrbela, da se bo moglo prebivalstvo enakomerno preskrbovati s prežgano kavo po 8 K za kilogram. Uvedejo se posebne nakaznice za kavo.

Iz deželnega zavoda za slaboumne je pobegnil 31 let stari Jernej Lasser iz Velikovca, pa so ga kmalu dobili v velikovškem okraju in poslali nazaj v zavod.

Pozdrave iz Svete dežele pošilja g. učitelj Graher, naš rojak, ki se nahaja v avstrijskem hospicu v Jeruzalemu in piše: Sem prišel bolan iz puščave in ostanem zdaj tu v Jeruzalemu več časa.

Nečedne razmere v trgovinah z živili. Vojaška in civilna oblast je preiskala v Beljaku več trgovin z živili in je razkrila prav dvomljivo zdravstveno stanje. Zlasti v skladiščih in delavnice je bil šestokrat največji nered, nesnažnost in v slabem stanju. Vojaška oblast bo še nadalje preiskovala in zoper imejitelje takih trgovin v danem slučaju postopala s tem, da jim zapre trgovino.

Smrtna kosa. V Šmihelu pri Pliberku je dne 24. junija umrl posestnik g. Alojzij Čarf, vrl narodnjak in katolišk mož. Bridko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

Dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju, sprejet je med zagovornike pred vojaškimi sodišči.

Nove srečke avstrijskega Rdečega križa. Vse nove srečke avstrijskega Rdečega križa bodo razpoložene v javno podpisovanje. Rok za podpisovanje se bo začel zadnje dni junija in se bo končal 10. julija.

Nove srečke avstrijskega Rdečega križa. Nove srečke avstrijskega Rdečega križa se po K 30 za javno podpisovanje položijo. Avstrijska družba Rdečega križa je srečke z nadavkom nasproti nominalni vrednosti oddala bančni skupini in je v precejšnji meri deležna koristi od razprodaje srečk, če se podpisovanje posreči. Razen tega bo dotična bančna skupina iz dobička darovala večje svote za begunce z juga in za tuberkulozno akcijo avstrijske družbe Rdečega križa. Pri določanju cene za podpisovanje se je moralo poleg stremljenja, za avstrijsko družbo Rdečega križa doseči večje dohodke, ozirati tudi na opravičene želje občinstva. Cena za podpisovanje torej ni bila višje odmerjena, kakor odgovarja začetni vrednosti najmanjšega dobika in bo torej srečka, katere povprečni povračilni znesek znaša nad K 40— položena za podpisovanje s K 30—.

G. divizijski župnik msgr. Rafko Kozák piše našemu uredniku z dne 16. t. m.: Danes malo počivamo; dež gre ter sovražnik miruje; lahko da ga je tudi včerajšnja bitka pripravila do pameti. Pobegnil je z razbito glavo in ostavil na bojišču nebroj trupel. Bilo jih je toliko, da naše strojne puške radi gromad trupel, ki so pred njimi ležale, niso mogle več streljati. Rusov je padlo strašno veliko. Ujetih in ranjenih Rusov imamo veliko število. Vse to kaže, da sovražnik nima sreče in da drago plača poizkus, da prodre naše vrste. Naši junaki se borijo prav imenitno. Bog pomagaj dalje! Pošlji mi „Mir“ na moj naslov. Imam tukaj nekaj Slovencev; naj dobivajo vesti iz svojih krajev. Srčen pozdrav tebi in vsem znancem! Tvoj stari prijatelj
R. K.

Oficelni častni štiti vojne oskrbe. Namen častnih štitoj je, na primeren način ovekovečiti ime in čine naših častno padlih junakov. Ščiti so izdelani iz lepega naravnega kamena, bihacita, v velikosti 25x35 cm in je na njih vklesan nov skupni grb ali deželni grb umrlega junaka, nadalje je vklesano njegovo ime, vojaški podatki, kakor dan smrti in na željo tudi kraj smrti. Vklisane črke so z zlatom obložene. Časni štiti naj na cerkvenem ali pokopališčnem zidu nadomestijo svojem junaka čestokrat zelo oddaljeni grob. Občinam, javnim korporacijam, društvom, industrijcem je dana možnost, da postavijo svojim članom, sotrudnikom in uslužbencem s častnimi štiti primeren in nevenljiv spomenik. Časni štiti stane obenem s potrebnimi podatki v številkah in napisom do 15 črk ter zavojem in poštnino K 50. Napisi se napravljajo na željo v vseh deželnih jezikih, torej tudi v slovenskem. Naročajo se naj po naročilnih listkih. Naročujejo se tudi **frontni štiti** z napisi v vseh deželnih jezikih v čast in spomin našim vojakom na fronti. Kdor se bori na fronti ali se vrne že ranjen ali bolan, temu postavijo svojci lahko lep spomin v hiši. Frontni štiti, 23x30 cm velik je kakor častni štiti iz bihacita in ima razen imena iz vojaških podatkov vojaka, vklesano fronto, na kateri se je boril, cesarske in deželne ali polkovne barve ter navedbo, kako dolgo je bil na dotični fronti. Če je bil vojak ranjen, se ovekoveči kraj in čas ranitve in na željo tudi njegva odlikovanja in imena važnih dogodkov, ki se jih je udeležil.

Skupno z napisom do 40 vklesanih, črno obloženih črk stane frontni štiti K 24, s črkami v srebru K 27. Všet je zavoj in poštnina. Naročila se naslavlja na tehnično obratno centralo vojno-pomožnega urada c. kr. notranjega ministrstva, Dunaj I., Hoher Markt 5.

Samomor. V gozdu pri Sp. Goričici so našli obešenega 44 let starega, v Celovcu rojenega Bogomira Prinza.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Sprejem č. g. novomašnika.) Po preteku 26 let bomo letos v naši župniji zopet doživeli srečo nove sv. maše. Na kvatno nedeljo popoldne je s Tanzenberga pri Gospa Sveti semkaj došel isti dan posvečeni č. g. novomašnik Alojzij Skrinar pd. Malarjev v Št. Rupertu in bil slovesno sprejet. Pred vhomom v našo vas je bil napravljen mogočen slavolok. Sprejema pred „Narodno šolo“ so se udeležili otroci naše šole, Marijina družba in obilno ljudstva. Pozdravili so z nagovori g. novomašnika učenec in učenka naše šole, prednica Marijine družbe in g. župnik, nato je cerkveni zbor pomnožen po Marijini družbi navdušeno zapel „Novomašnik bodi pozdravljen“. V cerkvi je g. novomašnik razveselil nas s prisrčnim nagovorom, zahvalil se za sijajen sprejem in prošil za molitev. Slovesnost nove sv. maše se bo tukaj vršila v nedeljo dne 9. julija t. l.

Črna. (Petdesetletnica bitke pri Kustoci.) Že večkrat smo v Črni obhajali na praznik sv. Janeza Krstnika spomin slavne avstrijske zmage dne 24. junija leta 1866., ki jo je doseglo avstrijsko orožje zoper Italijane. Toda letos smo slavili petdesetletnico te slavne zmage. Sicer je bil ta spomin bolj skromen, a vendar poln avstrijskega čuta. Sv. maše se je udeležilo osem še preživelih udeležencev bojnikov pri Kustoci, poleg njih več drugih starih vojakov in tudi več tukaj službujočih aktivnih vojakov. Po peti sv. maši se je pela zahvalna in cesarska pesem. Nato smo se zbrali v gostilni pri Drofelniku, kjer so bili bojovníki, ki so se pred 50 leti borili za našo avstrijsko domovino, primerno pogoščeni. Počastil nas je s svojo prisotnostjo tudi poveljnik tukajšnjega delavskega oddelka, g. nadporočnik J. Popper. Po kratkem nagovoru č. g. župnika Dobrovca smo skupno zapeli cesarsko pesem. Popoldne je pogostil stare vojake trgovec Punzengruber. Dasi je minulo 50 let, kar so vršili svojo dolžnost za domovino zoper zahrbtnega sovražnika, so se kljub svojim starim letom obnašali kot čili in navdušeni mladeniči sledeči še preživeli bojovníki pri Kustoci: Nagernik Luka (roj. 1834), Dobrovč Andrej (r. 1840), Pušnik Alojz (r. 1841), Keup Matija (r. 1842), Skrinar Peter (roj. 1842), Grabner Miklavž (roj. 1842), Kovač Jurij (r. 1843) in Pudgar Jož. (r. 1844); poleg teh so v naši občini še sledeči živi kustoški bojovníki: Haderlap Fil. (r. 1830), Lamprecht Jan. (r. 1841), Marakič Sim. (r. 1842), Piko Jan. (r. 1842), Potočnik Jan. (r. 1840) in Pušnik Fr. (r. 1843). Istega leta (1866) so se udeležili vojske na severu sledeči trije: Brezovnik Fr. (r. 1841), Sušnik Florijan (r. 1844) in Grabner Jan. (r. 1848). Brezovnik Fr. je služil pri 20. lov. bat., vsi drugi pri 7. pešpolku. Padli so za domovino v bitki pri Kustoci sledeči trije: Jež Val., Vutej Valent. in Novak Andrej. Za eno samo občino je torej številka 14 po petdesetih letih še živečih starih kustoških junakov zares častna. Spominjali smo se pri tej priliki tudi presvitlega cesarja in mu poslali sledečo vdanostno brzojavko: „Povodom petdesetletnice spomina slavne in častne zmage našega orožja pri Kustoci si dovoljujejo svoječasni udeleženci pri tej zmagi, od katerih jih je v mali občini Črna pri Prevaljah še 14 kustoških bojovníkov, ki so še polni čilega mladeniškega navdušenja, svojemu preljubljenemu najvišjemu vojnemu gospodu in cesarju najponižneje podati svojo skromno, a najvdanejšo poklonitev in vsi soglasno kličejo: Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja, Avstrijo...!“

Zoper obrazne bolečine vzamemo Fellerjev jako dobrodejni, bolečine tolažeči rastlinski esenčni fluid z zn. „Elsa-fluid“. 12 steklenic franko za samo 6 kron pošlje lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 67 (Hrvaško). Mnogo zdravnikov je priporočajo. Daleč čez 100.000 zahvalnih pisem. Naj bi bilo vedno pri hiši. (fs)

Gospodarstvo.

Občni zbor gospodarske zadruga v Sinčevsi.

V nedeljo, 18. t., popoldne se je vršil običajni občni zbor gospodarske zadruga. Lastnega prometa je imela zadruga v računskem letu 172.000 K. Za žito raznih vrst se je sprejelo 34.612 K, izplačalo to leto, ko je lastni promet večinoma ustavljen, le 17.336 K. Promet v Velikovcu se je moral za čas vojske popolnoma ustaviti.

Zadruga pa je prevzela od vojnega žitno-prometnega urada posel komisarja, in ji je ta posel dal obilo dela.

Od meseca majnika 1915 do meseca junija 1916 je zadruga nakupila in odposlala:

1. za deželno zvezo ovsa 81.967 kg v vrednosti 23.770 K.
2. za vojni žitnoprometni urad na Dunaju ovsa 33.254 kg v vrednosti 8734 K.
3. za tisto družbo se je razdelilo pšenične moke 10.152 kg v vrednosti 6305 K.
4. za žitnoprometni urad v Celovcu se je razdelilo moke 20.000 kg v vrednosti 15.832 K.
5. za vojni žitnoprometni urad v Celovcu se je prevzelo in odposlalo:

a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)		
pšenice	41.820 kg	vredno	14.218 K						
rži	33.488	"	9.376	"					
ječmena	10.282	"	2.878	"					
ovsa	78.982	"	20.535	"					
leče	14.072	"	7.420	"					
fižola	12.625	"	5.078	"					
graha	234	"	128	"					
ajde	22.976	"	6.433	"					
Vkup 359.922 kg žita in moke									120.712 K vrednosti.

G. trgovcu in poslovodji Albinu Novaku gre zasluga, da se je ta ogromna množina točno in v izredno zadovoljstvo javnih oblasti izvršila.

Izpred sodišča.

Gašper Napetschnig pd. Pristan na Vovberski gori in Šimen Kreuter pd. Potnik na Djekšah sta povodom uradnega zapisovanja zaloge v jeseni 1915, kakor je poznejša uradna poizkušnja pokazala, svojo zalogo žita in moke prenizko napovedala. Zato sta bila od c. kr. deželnega kot prizivnega sodišča v Celovcu zavoljo prestopka po § 32 v. 1 odredbe z dne 21. julija 1915 drž. zak. št. 167 obsojena in sicer Gašper Napetschnig v denarno globo 100 K in Šimen Kreuter v denarno globo 500 K.

Književnost in umetnost.

Zbirka slovenskih povesti. Urejuje J. Grafenauer. Naročuje se v Katoliški bukvarni v Ljubljani. Zbirka prinaša izbrane najlepše povesti slovenskega slovstva, posebno take, ki so razprodane ali zastopane v večjih zbirkah in časopisih, tako da doslej narodu niso bile dostopne. Zastopani bodo vsi boljši pisatelji, ki so pisali za narod in katerih spisi se morajo ohraniti in obvarovati pozabnosti. Nizka cena 60 vin. zvezek omogočuje nakup zbirke tudi manj imovitim slojem. Peti zvezek prinaša Finžgarjevo povest „Študent naj bo!“, pred tem so pa izšli sledeči spisi: I. zvezek: Ogrinec, „Vojnimir ali poganstvo in krst“. — „Strneno polje“. II. zvezek: Erjavec, „Hudo brezno“ in drugi spisi. III. zvezek: Vesele povesti: Jaklič, „Za možem“, „V pustiv je šla“, Jurčič, „Pravda med bratoma“. IV. zvezek: Ks. Meško, „Povesti in slike.“ („Štiri smrti“, „Pot čez travnik“, „Požigalec.“) Priporočamo!

Paramente kupovati pri zunanjih tvrdkah ni gospodarsko. Agenti, ki prihajajo z vzorci, konji, vozovi in kočijami, podražujejo cene, ker morajo seveda stroške trpeti kupovalci. Konečno gre denar še ven iz dežele. Trgovina s paramenti Društva sv. Jožefa v Celovcu prosi, da v potrebi zahtevate pošiljatev v izbiro. Bogata zaloga cerkvenega perila, paramentov, kovinskega blaga, potrebščin za velečastito duhovščino.

V Ljubljani ali okolici se vzame manjšo gostilno v najem ali na račun. Ponudbe s pogoji na upravnishvo lista „Mir“ št. 26.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu
je nanovo izšla knjiga:

Življenje svetnikov in svetnic božjih.

Spisala dr. J. Rogač in M. Torkar.

Cena: Mehko vezana K 8.—, za družnike K 6.—, po pošti franko K 1.— več. — V dva dela trdo vezana z usnatim hrptom K 12.—, za družnike K 8.—80, po pošti franko K 1.— več.

Slovenci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Raznoterosti.

Novo francosko vojno letalo. Preko Curiha se poroča iz Londona: Posebni dopisnik „Daily Expressa“ v Parizu, Greenwall, poroča o novem vojnem letalu, katero so ravnokar uvedli v francoski armadi. Iznajditelj, znani sestavitelj Louis Blériot, je vodil dopisnika po mogočnih napravah tovarne za letala pri Suresnes, kjer se gradi tudi novo oklopno letalo, ki nosi ime „Spad“ (sestavljeno iz začetnih črk tvrdkinega naslova). Letalni stroj, ki je zelo lahko zgrajen ter ima veliko dvigalno sposobnost, razvija baje 125 milj brzine na uro. Dopisnik javlja, da dela v tovarni 10.000 delavcev od 7. ure zjutraj do 7. ure zvečer. Tovarna zgradi vrhu tega vsak dan dva aparata tipa Cauron (dvokrovnik), ki so določeni predvsem za poizvedovalno službo.

Kako je Kitchener utonil. Angleška admiraliteta je razglasila o potopu križarke „Hampshire“: O potopu „Hampshire“ izvajamo po izpovedbah tistih dvanajstih, ki so ostali živi, da se je nesreča tako-le zgodila: Križarka „Hampshire“ se je peljala ob zahodni obali otokov Orkney. Divjal je močan vihar, morje je pluskalo čez ladjo, tako da so morali zapreti del odprtih. Med pol 8. in tri četrt na 8. uro zvečer je zadela ladja na mino in se je pričela takoj potapljati. Nagnila se je nato proti krmilu; četrte ure nato se je potopila. Poveljnik je pozval vse ljudi na njih mesta, da zapuste ladjo. Nekaj odprtih so nato odprli. Moštvo se je hitro podalo na svoje prostore; poizkušali so v morje izpustiti čolne, a eden se je zlomil čez sredo, ljudje so padli v vodo. Ko so šli ljudje skozi neko odprtino na svoja mesta, je prišel Kitchener; spremljal ga je neki mornariški častnik, ki je kričal: „Prostor Kitchenerju!“ Podala sta se na mali krov. Pozneje so opazovali štiri štabne častnike, ki so na severni strani malega krova šli proti zadnjemu koncu ladje. Poveljnik je zaklical Kitchenerju, naj se poda spredaj na most, kjer so izpustili v vodo poveljnikov čoln. Slišali so tudi, da je zaklical poveljnik Kitchenerju, naj se poda v čoln. Nihče ne more reči, če je prišel Kitchener v čoln ali ne in kaj se je zgodilo s čolnom; nihče ni tudi videl, če je zapustil kak čoln ladjo. — Poročilo admiralitete konča s podrobnostmi o morebitni uporabi rešilnih pasov, rešilnih telovnikov itd., da bi ostali ljudje na vrhu vode. Na plavih je plavalo 150 do 200 mož od ladje, a drug za drugim se je izmuznil s plavov in utonil, drugi so poginili zaradi utrujenosti in vsled mraza. Nekaj jih je tudi poginilo, ko so se poizkušali rešiti na skalnatem obrežju, drugi so umrli, ko so prišli na suho zemljo. — Admiral Jellicoe izraža ob koncu svojega poročila boleost mornarice na smrti Kitchenerja.

P. 84/12

Razglas.

C. kr. okrajno sodišče Dobrlavas, oddelek I., novoljuje na prošnjo Alojzija Kuchlinga pd. Slam-pika na Metlovem kot kuratorja Jožefa Kertha, dosestnika Tratnikove kmetije v Kazazah

I. prostovoljno sodnijsko prodajo govedi dražbenim potom in sicer:

1 par težkih plemenskih volov, 1 kravo s teletom in 1 kravo;

II. da se dražbenim potom da v najem Tratnikova kmetija v Kazazah s pripadajočo zemljo, razen gozdne parcele za dobo 6 let do sv. Mihela leta 1922;

III. sodno prostovoljno dražbo obstoječe nasetvine in sicer 9 birnov ozimne rži, 5 birnov jare rži, 5 birnov ovsa, 1 biren pšenice in 3 merice prosa.

Čas za ta uradni posel se določi na

3. julija 1916

od 10.—12. ure dopoldne, oziroma od 1.—4. ure popoldne na licu mesta v Kazazah.

Najemninski in dražbeni pogoji so na vpogled tusodno soba št. 3 med uradnimi urami, se naznanijo pa tudi pred začetkom uradovanja.

C. kr. okrajno sodišče Dobrlavas,
dne 17. junija 1916.

Ovčjo volno

v vsaki količini prejema v izdelavo za plačilo za lodnasto blago, koce in volno za vezenje po najcenejšem računanju za delo. Barve: siva, črna in rjava. Širokost 130 cm. — Tovarna za vdelavo ovčje volne **Jakob Pogatschnig**, Velikovec.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Kristusovo življenje in smrt v premišljevanjih in molitvah.

Poleg Gašparja Erharda za Slovence priredil
Štefan Kociančič.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 6.—, za družnike K 440, po pošti franko K 1.— več. — V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom K 920, za družnike K 680, po pošti franko K 1.— več.

Edino slovensko narodno trgovsko-obrtno podjetje

Hotel TRABESINGER

v Celovcu, velikovška cesta št. 5.

Podpisano vodstvo hotela Trabesinger se vljudno priporoča vsem velecenjenim slovenskim in slovanskim gostom-potnikom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz Slovenskih goric. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčnatga vrta, po zimi toplo zakurjeno. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan, posebno pa ob sredah zvečer, prijetno slovensko družbo. Slovenski potniki in rodoljubi, ustavljajte se samo v edini slovenski gostilni „Hotel Trabesinger“ v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

vodstvo hotela Trabesinger.

Hočete biti od svojega

REVMATIZMA

korenito ozdravljeni!

Na tisoče že ozdravljenih!

Bolečine v členih in sklepkih, otekli udje, pohabljenе roke in noge, pikanje, bodeenje, nategovanje v raznih delih telesa, celo oslabeledost oči so posledice revmatične in protinove bolezni.

Za ozdravljenje Vam ponujam naravni izdelek!

Nobenega splošnega sredstva, ampak zdravilo, kakor je nudi bolnemu človeštvu dobra mati narava.

Vsakemu brezplačno za poskušnjo.

Pišite mi takoj, pošljem Vam svoje sredstvo in svoj poučen spis zastonj. Boste moj hvaležen pristaš.

Ekspedicija operne lekarne, Budimpešta, VI. odd. 253.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.

PROSPEKT.

S cesarsko odredbo z dne 4. junija 1916, drž. zak. št. 170, je bila pod **Najvišjim pokroviteljstvom Nj. Veličanstva cesarja** se nahajajoči

Avstrijski družbi Rdečega križa

dovoljena izdaja posojila na srečke v nominalni vrednosti **40 milijonov kron**, razdeljenega na

2.000.000 srečk po 20 kron nominalne vrednosti (20.000 serij po 100 številčk).

Glasom sledečega natisnjenega načrta žrebanja znašajo **glavni dobitki**

K 500.000, K 300.000, K 200.000, K 150.000 in K 100.000.

Glavni dobitki do zadnjega žrebanja nikdar ne padejo pod znesek

K 100.000.

Drugi dobitki so odmerjeni s **K 50.000, K 40.000, K 30.000 in K 20.000** in mnogoštevilni dobitki so določeni z zneski **K 10.000, K 5000, K 1000 in K 500.**

Posojilo na srečke bo od 1916 do 1956 popolnoma poplačano in **najmanjši dobitek**, s katerim mora vsaka srečka v najneugodnejšem slučaju iziti, naraste tekom štiridesetletne dobe poplačevanja od

K 30— do K 48—.

V **zavarovanje** tega posojila je **loterijski zaklad**, ki bo vedno v pupilarno varnih vrednostnih papirjih naložen. Loterijski zaklad bo upravljal nadzorovalni svet, ki je sestavljen iz zastopnikov Avstrijske družbe Rdečega križa in Anglo-Avstrijske banke in bo od vladnega komisarja kontroliran.

Izžrebane srečke se bodo izplačevale proti njihovi oddaji tri mesece po žrebanju pri blagajni Anglo-Avstrijske banke na Dunaju.

Žrebanja se bodo vršila po sledečih natisnjenih določbah žrebanja.

Da se bodo srečke notirale na dunajski borzi, se bo po otvoritvi uradne borzne prometa poskrbelo.

Dunaj, 16. junija 1916.

Anglo-Avstrijska banka, S. M. pl. Rothschild, Wiener Bank-Verein, c. kr. priv. Allgemeine Oesterreichische Boden-Credit-Anstalt, k. k. priv. Böhmische Union-Bank, Centralbank der deutschen Sparkassen, c. kr. priv. Avstr. Kreditni zavod za trgovino in obrt, Splošna depozitna banka, Nižjeavstrijska eskomptna družba, c. kr. priv. Avstr. Länderbank, Wiener Lombard- und Eskompte-Bank, c. kr. priv. Bank- & Wechselstuben-Aktiengesellschaft „Mercur“, Union-Bank, c. kr. priv. Splošna prometna banka, Živnostenská banka.

Na podlagi predstoječega prospekta se s tem

vabi na podpisovanje na 2.000.000 srečk

posojila na srečke **Avstrijske družbe Rdečega križa iz l. 1916.**

(Nove srečke Avstrijskega Rdečega križa).

Pogoji za podpisovanje so sledeči:

1. **Podpisovalna cena znaša**

30 kron za kos

od katerih je pri podpisni prijavi za kos takoj vplačati v gotovini kot kavčijo 5 kron, ostanek pa je vplačati takoj, ko se je naznanila pridelitev, najpozneje 31. julija 1916, sicer zapade kot kavčija položeno prvo naplačilo 5 kron.

2. **Doba za podpisovanje se začne**

27. junija 1916 in se konča 10. julija 1916.

3. Podpisovanje sprejemajo banke, bančni zavodi in menjalnice kakor druga mesta, ki se bodo imenovala, med navadnimi uradnimi urami.

4. V slučaju, da se podpiše več srečk, kakor je določenih, se bo pridelitev zmanjšala. Podpisovalci, ki podpišejo ali **do 10 kosov prosto** ali **do 100 kosov z enoletno prodajno zaporo**, bodo pri pridelitvi imeli prednost.

5. V slučaju, da se zmanjša pridelitev, se bodo pri podpisovanju položena naplačila uporabila za nadaljno vplačilo na podlagi prijave prideljenih kosov, morda še zaostali znesek se mora tekom pod 1 označenega roka vplačati. Morebitni prebitek se bo takoj v gotovini povrnil.

Načrt žrebanja.

1916/1917				1921 do 1925			
1. november 1916	1. februar 1917	1. junij 1917	1. oktober 1917	1. februar	1. junij	1. oktober	
Glavni dobitek . . . K 300.000 1 dobitek . . . » 40.000 1 » » » 10.000 2 dobitka à K 5.000 » 10.000 20 dobitkov à K 500 » 10.000 25 dobitkov . . . K 370.000	Glavni dobitek . . . K 500.000 1 dobitek . . . » 50.000 2 dobitka à K 10.000 » 20.000 2 » » » 5.000 » 10.000 10 dobitk. à » 1.000 » 10.000 20 » » » 500 » 10.000 36 dobitkov . . . K 600.000	Glavni dobitek . . . K 200.000 1 dobitek . . . » 40.000 2 dobitka à K 10.000 » 20.000 2 » » » 5.000 » 10.000 10 dobitk. à » 1.000 » 10.000 20 » » » 500 » 10.000 36 dobitkov . . . K 290.000	Glavni dobitek . . . K 150.000 1 dobitek . . . » 30.000 2 dobitka à K 10.000 » 20.000 10 dobitk. à » 1.000 » 10.000 20 » » » 500 » 10.000 34 dobitkov . . . K 220.000	Glavni dobitek . . . K 200.000 1 dobitek . . . » 40.000 2 dobitka à K 10.000 » 20.000 4 dobitki à » 5.000 » 20.000 10 dobitkov à » 1.000 » 10.000 20 » » » 500 » 10.000 38 dobitkov . . . K 300.000	Glavni dobitek . . . K 100.000 1 dobitek . . . » 40.000 2 dobitka à K 10.000 » 20.000 2 » » » 5.000 » 10.000 10 dobitkov à » 1.000 » 10.000 20 » » » 500 » 10.000 36 dobitkov . . . K 190.000	Glavni dobitek . . . K 100.000 1 dobitek . . . » 40.000 2 dobitka à K 10.000 » 20.000 2 » » » 5.000 » 10.000 10 dobitkov à » 1.000 » 10.000 20 » » » 500 » 10.000 36 dobitkov . . . K 190.000	
1918				1926 do 1936			
1. februar	1. maj	1. avgust	1. november	1. februar	1. junij	1. oktober	
Glavni dobitek . . . K 300.000 1 dobitek . . . » 50.000 2 dobitka à K 10.000 » 20.000 2 » » » 5.000 » 10.000 10 dobitk. à » 1.000 » 10.000 20 » » » 500 » 10.000 36 dobitkov . . . K 400.000	Glavni dobitek . . . K 200.000 1 dobitek . . . » 40.000 2 dobitka à K 10.000 » 20.000 2 » » » 5.000 » 10.000 10 dobitk. à » 1.000 » 10.000 20 » » » 500 » 10.000 36 dobitkov . . . K 290.000	Glavni dobitek . . . K 150.000 1 dobitek . . . » 30.000 2 dobitka à K 10.000 » 20.000 10 dobitk. à » 1.000 » 10.000 20 » » » 500 » 10.000 34 dobitkov . . . K 220.000	Glavni dobitek . . . K 200.000 1 dobitek . . . » 40.000 2 dobitka à K 10.000 » 20.000 2 » » » 5.000 » 10.000 10 dobitk. à » 1.000 » 10.000 20 » » » 500 » 10.000 36 dobitkov . . . K 290.000	Glavni dobitek . . . K 100.000 1 dobitek . . . » 40.000 2 dobitka à K 5.000 » 10.000 10 dobitkov à » 1.000 » 10.000 20 » » » 500 » 10.000 34 dobitkov . . . K 170.000	Glavni dobitek . . . K 100.000 1 dobitek . . . » 30.000 2 dobitka à K 10.000 » 20.000 2 dobitka à K 5.000 » 10.000 10 dobitkov à » 1.000 » 10.000 20 dobitkov à » 500 » 10.000 25 dobitkov . . . K 160.000	Glavni dobitek . . . K 100.000 1 dobitek . . . » 40.000 1 » » » 10.000 2 dobitka à K 5.000 » 10.000 2 dobitka à K 5.000 » 10.000 20 dobitkov à » 500 » 10.000 25 dobitkov . . . K 170.000	
1919/1920				1937 do 1946		1947 do 1956	
1. februar	1. maj	1. avgust	1. november	2. januar	1. julij	2. januar	1. julij
Glavni dobitek . . . K 200.000 1 dobitek . . . » 40.000 2 dobitka à K 10.000 » 20.000 2 » » » 5.000 » 10.000 10 dobitk. à » 1.000 » 10.000 20 » » » 500 » 10.000 36 dobitkov . . . K 290.000	Glavni dobitek . . . K 100.000 1 dobitek . . . » 40.000 2 dobitka à K 10.000 » 20.000 2 » » » 5.000 » 10.000 10 dobitk. à » 1.000 » 10.000 20 » » » 500 » 10.000 36 dobitkov . . . K 190.000	Glavni dobitek . . . K 200.000 1 dobitek . . . » 40.000 2 dobitka à K 10.000 » 20.000 2 » » » 5.000 » 10.000 10 dobitk. à » 1.000 » 10.000 20 » » » 500 » 10.000 36 dobitkov . . . K 290.000	Glavni dobitek . . . K 100.000 1 dobitek . . . » 40.000 2 dobitka à K 10.000 » 20.000 2 » » » 5.000 » 10.000 10 dobitk. à » 1.000 » 10.000 20 » » » 500 » 10.000 36 dobitkov . . . K 190.000	Glavni dobitek . . . K 100.000 1 dobitek . . . » 20.000 1 » » » 10.000 2 dobitka à K 5.000 » 10.000 10 dobitkov à » 1.000 » 10.000 20 » » » 500 » 10.000 35 dobitkov . . . K 160.000	Glavni dobitek . . . K 100.000 1 dobitek . . . » 30.000 1 » » » 10.000 4 dobitki à K 5.000 » 20.000 10 dobitkov à » 1.000 » 10.000 40 » » » 500 » 20.000 57 dobitkov . . . K 190.000	Glavni dobitek . . . K 100.000 1 dobitek . . . » 20.000 2 dobitka à K 5.000 » 10.000 10 dobitk. à » 1.000 » 10.000 20 » » » 500 » 10.000 34 dobitkov . . . K 150.000	Glavni dobitek . . . K 100.000 2 dobitka à K 5.000 » 10.000 10 dobitk. à » 1.000 » 10.000 20 » » » 500 » 10.000 33 dobitkov . . . K 130.000
Najmanjši dobitki.							
Leto 1916/1917 . . . 4.869 à K 30	Leto 1922 . . . 5.990 à K 30	Leto 1927 . . . 7.516 à K 30	Leto 1932 . . . 7.516 à K 32	Leto 1937 . . . 49.908 à K 34	Leto 1942 . . . 59.908 à K 34	Leto 1947 . . . 79.933 à K 38	Leto 1952 . . . 99.933 à K 44
1918 . . . 5.228 à » 30	1923 . . . 5.990 à » 30	1928 . . . 7.516 à » 30	1933 . . . 7.516 à » 32	1938 . . . 51.908 à » 34	1943 . . . 61.908 à » 36	1948 . . . 89.933 à » 38	1953 . . . 149.933 à » 44
1919 . . . 5.456 à » 30	1924 . . . 5.990 à » 30	1929 . . . 7.516 à » 32	1934 . . . 7.516 à » 32	1939 . . . 53.908 à » 34	1944 . . . 63.908 à » 36	1949 . . . 99.933 à » 40	1954 . . . 169.933 à » 46
1920 . . . 5.456 à » 30	1925 . . . 5.990 à » 30	1930 . . . 7.516 à » 32	1935 . . . 7.516 à » 34	1940 . . . 55.908 à » 34	1945 . . . 65.908 à » 36	1950 . . . 99.933 à » 40	1955 . . . 189.933 à » 48
1921 . . . 5.990 à » 30	1926 . . . 7.516 à » 30	1931 . . . 7.516 à » 32	1936 . . . 7.516 à » 34	1941 . . . 57.908 à » 34	1946 . . . 67.908 à » 36	1951 . . . 99.933 à » 40	1956 . . . 194.233 à » 48